

สมัชชาสุขภาพจังหวัดตรังครั้งที่ 2 พ.ศ.2557

เอกสารหลัก

2.1 สุขภาวะคนตรังยั่งยืนด้วยการดูแลสุขภาพการป่าต้นน้ำ

1. คำนิยาม

1.1 สุขภาวะหรือสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญาและทางสังคม เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวมอย่างสมดุล

1.2 ยั่งยืน หมายถึง อยู่ยาวนาน ยั่งยืน เกิดจากการพัฒนาที่เป็นบูรณาการ คือ ทำให้เกิดเป็นองค์รวม หมายความว่า องค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจะต้องมาประสานกันครบองค์ และมีลักษณะอีกอย่างหนึ่งคือ มีดุลยภาพ โดยหัวใจของการพัฒนาที่ทำให้เกิดความยั่งยืนนั้นประกอบด้วยคำศัพท์ที่นำมาจับคู่กัน ๒ คู่ คือ การพัฒนากับสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจกับนิเวศวิทยาโดยเห็นว่าควรให้ความสำคัญทางเศรษฐกิจอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม หมายความว่า ต้องให้การพัฒนาหรือความเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นอยู่ในภาวะที่สิ่งแวดล้อมรองรับไหวด้วยหรือว่าเจริญไปโดยไม่รังแกธรรมชาติ (ป.อ. ปยุตฺโต, ๒๕๔๔)

1.3 สุขภาวะคนตรังยั่งยืนด้วยการทรัพยากรป่าต้นน้ำ หมายถึง การพัฒนานโยบายสาธารณะและความร่วมมือในการกระทำให้คนตรังมีสุขภาวะครบทั้ง ๔ ด้าน โดยการฟื้นฟู ดูแล ปกป้องรักษา พัฒนาในด้านทรัพยากรธรรมชาติป่าต้นน้ำ เพื่อให้เกิดดุลยภาพตามแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. ทรัพยากรธรรมชาติป่าต้นน้ำ

จังหวัดตรัง มีพื้นที่ทางการปกครอง 10 อำเภอ เนื้อที่รวมจำนวน 3,088,125 ไร่ (4,941 ตร.กม.) โดยตามลักษณะสภาพพื้นที่ของจังหวัดตรัง มีพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ตั้งอยู่ในทุกอำเภอ ทั้งนี้ พื้นที่ป่าของจังหวัด ปรากฏตามหลักฐานทางกฎหมายทั้งสิ้น จำนวน 1,531,662 ไร่ และปรากฏว่าพื้นที่ป่าไม้ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออก ทิศเหนือ และทิศใต้ ส่วนทางด้านทิศตะวันตกติดทะเลอันดามัน ซึ่งเป็นพื้นที่ริมฝั่งทะเล และมีพื้นที่ป่าชายเลนตั้งอยู่ โดยลักษณะสภาพทางกายภาพป่าไม้ของจังหวัดตรังเป็นป่าบก

ประเภทป่าดิบชื้น จังหวัดตรัง จึงเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติอันหลากหลาย มีทั้งป่าบก ป่าชายเลน ป่าชายหาด และพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ของจังหวัดตรัง ปรากฏดังนี้

1. ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 64 ป่า (ตามหลักฐานการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ) รวมเนื้อที่จำนวน 1,475,625 ไร่
2. ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 41 ป่า รวมเนื้อที่จำนวน 56,037 ไร่ แยกเป็นป่าบกและป่าชายเลน โดยป่าบกมีจำนวน 32 ป่า เนื้อที่จำนวน 49,968 ไร่ และป่าชายเลนมีจำนวน 9 ป่า เนื้อที่จำนวน 6,069 ไร่
3. พื้นที่ป่าไม้ตามข้อ 1. มีการประกาศเขตป่าอนุรักษ์ทับซ้อน เป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า วนอุทยาน ป่าไม้ถาวร ป่าตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 และพื้นที่ป่าที่ส่งมอบให้ ส.ป.ก. นำไปจัดสรรปฏิรูปที่ดินให้กับเกษตรกรตามกฎหมาย

ปัจจุบันจังหวัดตรัง คงเหลือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามหลักฐาน จำนวน 58 ป่า เนื้อที่จำนวน 1,208,268 ไร่ และผลการวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียมพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดตรัง ปรากฏว่าในปัจจุบันจังหวัดตรังพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติเหลืออยู่ประมาณ 668,150 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.74 ของพื้นที่จังหวัด

ป่าไม้ของจังหวัดตรังประกอบด้วยพื้นที่ดังต่อไปนี้

1. ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 64 ป่า ส่งมอบให้ ส.ป.ก. จำนวน 6 ป่า ปัจจุบันมีป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 58 ป่า เนื้อที่จำนวน 1,208,268 ไร่ โดยพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติถูกบุกรุกไปแล้ว จำนวน 540,118 ไร่ ยังคงเหลือพื้นที่ป่าไม้จำนวน 668,150 ไร่ ทั้งนี้ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติบางส่วนได้ถูกกำหนดจัดตั้งเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ประเภทต่างๆ ดังปรากฏตามข้อ 2 – 5
2. อุทยานแห่งชาติ จำนวน 3 แห่ง ดังนี้
  - 1) อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ตั้งอยู่ ณ หาดเจ้าไหม หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ควบคุมรับผิดชอบท้องที่อำเภอสิเกา และอำเภอกันตัง เนื้อที่จำนวน 144,292.35 ไร่ (รวมพื้นที่ทะเล)
  - 2) อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า ตั้งอยู่ ณ ตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ควบคุมรับผิดชอบท้องที่อำเภอเมืองตรัง อำเภอห้วยยอด อำเภอนาโยง และอำเภอรัษฎา เนื้อที่จำนวน 200,124 ไร่

3) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ตั้งอยู่ ณ ตำบลปากบารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล ควบคุม
รับผิดชอบท้องที่อำเภอปะเหลียน เนื้อที่จำนวน 903 ไร่

3. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน 2 แห่ง ดังนี้

1) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด ตั้งอยู่ ณ ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง
เขตควบคุมรับผิดชอบท้องที่อำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว และอำเภอนาโยง เนื้อที่จำนวน 234,483
ไร่

2) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาประ-บางคราม ตั้งอยู่ ณ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เขต
ควบคุมรับผิดชอบท้องที่วังวิเศษ และอำเภอสิเกา เนื้อที่จำนวน 11,001 ไร่

4. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า จำนวน 3 แห่ง ดังนี้

1) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง ตั้งอยู่ ณ ถนนป่าไม้ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
ควบคุมรับผิดชอบท้องที่อำเภอกันตัง เนื้อที่จำนวน 179,031 ไร่ (รวมพื้นที่ทะเล)

2) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้ำพราย ตั้งอยู่ ณ ตำบลลำภูรา อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ควบคุม
รับผิดชอบท้องที่อำเภอห้วยยอด เนื้อที่จำนวน 11,841 ไร่

3) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าคลองลำชาน ตั้งอยู่ ณ ตำบลช่อง อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง ควบคุม
รับผิดชอบท้องที่อำเภอนาโยง เนื้อที่จำนวน 33,357 ไร่ (พื้นที่ทั้งหมดทับซ้อนพื้นที่สาธารณประโยชน์)

5. ป่าชายเลนจำนวน 311,553 ไร่ อยู่ในท้องที่อำเภอกันตัง อำเภอสิเกา อำเภอย่านตาขาว
อำเภอปะเหลียน และอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง โดยอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนบริหารจัดการ
ทรัพยากรป่าชายเลนที่ 3 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า

พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดตรัง ที่ล่อแหลมต่อการบุกรุกทำลายป่าและมีสถานการณ์การบุกรุก
ทำลายป่าสูงและมีมาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 5 พื้นที่ ได้แก่

1) อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ท้องที่ 5 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลบางสีก ตำบลบ่อน้ำร้อน
ตำบลโคกยาง ตำบลคลองลู อำเภอกันตัง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา

2) อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า ท้องที่ 7 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลช่อง ตำบลละมอ อำเภอนา
โยง ตำบลน้ำผุด อำเภอเมืองตรัง ตำบลปากแจ่ม ตำบลเขาปูน ตำบลท่าจิว ตำบลโนเตา อำเภอห้วยยอด

- 3) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด ท้องที่ 5 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลปะเหลียน ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน ตำบลนาชุมเห็ด ตำบลโพรงจระเข้ อำเภอย่านตาขาว ตำบลช่อง อำเภอनाโยง
- 4) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาประ-บางคราม ท้องที่ 2 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลอ่าวตง อำเภอวังวิเศษ ตำบลกะลาเส อำเภอสิเกา
- 5) ป่าสงวนแห่งชาติ ท้องที่ 7 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลไม้ฝาด ตำบลเขาไม้แก้ว ตำบลกะลาเส อำเภอสิเกา ตำบลอ่าวตง ตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ ตำบลวังคีรี ตำบลบางดี อำเภอห้วยยอด

สรุปผลคดีการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

1. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 (เดือน ต.ค.52 - ก.ย.53) คดีเกิดขึ้น จำนวน 256 คดี ผู้กระทำผิด จำนวน 189 คน พื้นที่ป่าถูกบุกรุกทำลาย จำนวน 1,507.93 ไร่
2. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 (เดือน ต.ค.53 - ก.ย.54) คดีเกิดขึ้น จำนวน 147 คดี ผู้กระทำผิด จำนวน 94 คน พื้นที่ป่าถูกบุกรุกทำลาย จำนวน 817.393 ไร่
3. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 (เดือน ต.ค.54 - ก.ย.55) คดีเกิดขึ้น จำนวน 139 คดี ผู้กระทำผิด จำนวน 37 คน พื้นที่ป่าถูกบุกรุกทำลาย จำนวน 1,053.23 ไร่
4. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 (เดือน ต.ค.55 - ก.ย.56) คดีเกิดขึ้น จำนวน 73 คดี ผู้กระทำผิด จำนวน 23 คน พื้นที่ป่าถูกบุกรุกทำลาย จำนวน 637.16 ไร่
5. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 (เดือน ต.ค.56 - พ.ค.57) คดีเกิดขึ้น จำนวน 110 คดี ผู้กระทำผิด จำนวน 26 คน พื้นที่ป่าถูกบุกรุกทำลาย จำนวน 877.29 ไร่

สภาพปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

สภาพปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของจังหวัดตรัง วิเคราะห์จากข้อเท็จจริงได้ดังนี้

1. ป่าบก ผู้บุกรุกป่ามีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้
  - 1.1 การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่า เพื่อใช้ที่ดินในการประกอบอาชีพปลูกยางพารา ปาล์ม น้ำมัน หรือพืชเกษตรต่างๆ โดยการตัดโค่นต้นไม้ปรับสภาพพื้นที่จากป่าธรรมชาติเดิม มีการกระทำลักษณะดังกล่าวอยู่ทั่วไป จากรายงานในพื้นที่และลักษณะนายทุนในบางพื้นที่ที่อยู่ในท้องที่ทุกอำเภอของจังหวัดตรัง

1.2 การใช้ประโยชน์จากไม้ เพื่อการค้า โรงงานแปรรูปไม้เพื่อประดิษฐ์กรรมหรือการใช้ก่อสร้างบ้านเรือนของราษฎร

2. ป่าชายเลน ผู้บุกรุกป่ามีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

2.1 การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่า เพื่อใช้ที่ดินในการประกอบอาชีพประมง อาชีพเกษตรกรรมปลูกปาล์มน้ำมัน อยู่ในท้องที่อำเภอที่มีป่าชายเลน คือ อำเภอกันตัง อำเภอสิเกา อำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว และอำเภอหาดสำราญ ทั้งนี้ ปัจจุบันไม่มีปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนเนื่องจากราษฎรไม่นิยมการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ และประกอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และควบคุมพื้นที่ได้

2.2 การใช้ประโยชน์จากไม้ป่าชายเลน เพื่อทำอุปกรณ์การประมง ก่อสร้างที่พักอาศัยริมทะเลประกอบอาชีพเผาถ่าน อยู่ในพื้นที่ตามข้อ 2.1 ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์จากไม้ดังกล่าว จะมีเป็นส่วนน้อย

การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ในท้องที่จังหวัดตรัง จะมีลักษณะการกระทำที่คล้ายคลึงกัน ในบางพื้นที่ที่มีการบุกรุกป่าที่รุนแรง มีการกระทำเป็นกระบวนการ ลักษณะเป็นผู้มีอิทธิพลหรือนักการเมืองท้องถิ่นอยู่เบื้องหลัง และมักจะมีการลักลอบกระทำการในช่วงเวลากลางคืน ทั้งนี้ สาเหตุส่วนใหญ่มาจากประชากรเพิ่มขึ้น นโยบายทางราชการไม่ชัดเจน การปฏิบัติตามกฎหมายขาดประสิทธิภาพประชาชนขาดจิตสำนึก ขาดวินัยและความรับผิดชอบต่อสังคม เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ระเบียบและกฎหมายอย่างต่อเนื่อง ในการดำเนินการกับพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกทำลายและผู้กระทำผิด และเจ้าหน้าที่ป่าไม้มักถูกปล่อยให้เผชิญกับความรับผิดชอบต่อทรัพยากรป่าไม้ของประเทศโดยลำพัง

ข้อมูลข้อเท็จจริงสภาพลักษณะการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่จังหวัดตรัง

1. ผู้บุกรุกป่าจะเข้าไปลักลอบตัดไม้แผ้วถางป่า แผ้วถางไม้พื้นล่าง และตัดโค่นไม้ขนาดใหญ่ในป่าและปล่อยให้วัชพืชขึ้น ต่อจากนั้นจะทำการเผาป่า ปรับสภาพพื้นที่เพื่อใช้ที่ดินในการปลูกยางพาราพันธุ์ดี ปาล์มน้ำมันหรือพืชเกษตรอื่นๆ รวมทั้งก่อสร้างที่พักอาศัยในพื้นที่

2. ผู้บุกรุกป่าจะใช้วิธีการเจาะเป็นร่องแคบๆ เป็นทางยาวเข้าไปในป่า และปลูกลายพาราแซมในพื้นที่ป่าธรรมชาติและใช้วิธีการกานต้นไม้ (ฟันต้นไม้รอบต้นเพื่อให้ยืนต้นตาย) แล้วแผ้วถางเผาป่าบุกรุกทำประโยชน์ต่อไป

3. ผู้บุกรุกป่าลักษณะนายทุนจะใช้เครื่องจักร เช่น รถแทรกเตอร์ รถแบคโฮ และรถบรรทุกเข้าไปบุกรุกทำลายป่าและไถดินพื้นที่เพื่อปลูกลายพาราหรือปาล์มน้ำมันลักษณะเป็นแปลงใหญ่ และบางพื้นที่ทำเป็นบ้านพัก รีสอร์ท ร้านอาหาร หรือร้านค้า ในเชิงธุรกิจการท่องเที่ยว

4. นายทุนจะเข้าไปกว้านซื้อพื้นที่ป่าที่ผ่านการบุกรุกทำประโยชน์ได้ผลอาสินแล้ว จากราษฎรในพื้นที่ และครอบครองทำประโยชน์ต่อ ในบางพื้นที่มีการนำไปออกเอกสารสิทธิทางที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น บริเวณพื้นที่ริมฝั่งทะเลเพื่อทำธุรกิจการท่องเที่ยว ทำให้มีการบุกรุกป่าโดยไม่มีที่สิ้นสุด

5. การลักลอบตัดโค่นไม้ แปรรูปไม้เพื่อการค้าหรือนำส่งโรงงานเฟอร์นิเจอร์ และเพื่อใช้ไม้ทำประโยชน์ยังคงมีอยู่โดยทั่วไป ซึ่งมีการลักลอบกระทำการทั้งในพื้นที่ ส.ป.ก. ป่าสงวนแห่งชาติ หรือพื้นที่ป่าอนุรักษ์ประเภทต่างๆ

สถานการณ์ป่าไม้รายอำเภอ

พื้นที่อำเภอและพื้นที่ป่าที่มีข้อมูลการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ค่อนข้างสูงหรือรุนแรง และมีสถิติคดีป่าไม้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีการบุกรุกแผ้วถางทำลายพื้นที่ป่าไม้ การจับจองและยึดพื้นที่เพื่อปลูกลายพาราหรือปาล์มน้ำมัน การเก็บหาของป่า การล่าสัตว์ป่าและการตัดโค่นไม้และแปรรูปไม้เพื่อการค้า ได้แก่พื้นที่ดังต่อไปนี้

1. อำเภอเมืองตรัง

- ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเทือกเขาบรรทัด แปลงที่ 2 ตอนที่ 1 อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า ท้องที่บ้านทุ่งนา บ้านปากห้วย บ้านเขาหลัก และพื้นที่บริเวณน้ำตกควนประอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลน้ำผุด

2. อำเภอกันตัง

2.1 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาหวาง ป่าควนแดง และป่าน้ำราบ อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ท้องที่ดังนี้

- 1) บ้านป่าแก่ บ้านเขาพลู บ้านควนตั่งกู อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบางสัก
- 2) บ้านคลองไม้แดง บ้านไสหนูน บ้านไสเตย บ้านบ่อน้ำร้อน อยู่ในเขตพื้นที่

ตำบลบ่อน้ำร้อน

3) บ้านคลองลู บ้านเคี่ยมงาม อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลคลองลู

4) บ้านโคกยาง บ้านถ้ำผึ้ง อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลโคกยาง

2.2 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าคลองกันตัง และป่าคลองไหโล๊ะ อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

หาดเจ้าไหม ท้องที่บ้านหยงหลิง บ้านหาดยาว ตำบลเกาะลิบง

3. อำเภอห้วยยอด

3.1 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเทือกเขาบรรทัด แปลงที่ 2 ตอนที่ 2 อยู่ในเขตพื้นที่

อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า ท้องที่ดังนี้

1) บ้านปากแจ่ม อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลปากแจ่ม

2) บ้านเขาปูน อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเขาปูน

3) บ้านท่าจิว อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลท่าจิว

4) บ้านโนเตา อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลโนเตา

3.2 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขารังสาด ป่าทะเลสองห้อง และป่าพยอมพอก อยู่ในท้องที่

ดังนี้

1) บ้านวังคีรี บ้านวังลำ (ปัจจุบันเป็นโฉนดและสปก.หมดแล้ว) อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลวังคีรี

2) บ้านบางดี บ้านทะเลสองห้อง อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบางดี

3) บ้านบางกุ้ง อยู่ในพื้นที่ตำบลบางกุ้ง

4. อำเภอปะเหลียน

4.1 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเทือกเขาบรรทัด แปลงที่ 2 ตอนที่ 1 อยู่ในเขตพื้นที่เขตรักษา

พันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด ท้องที่ดังนี้

1) บ้านตระ บ้านควนไม้ดำ บ้านลำปลอก บ้านเจ้าพะ อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลปะเหลียน

2) บ้านเขาน้ำเต้า บ้านหินจอก บ้านลิพัง อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลลิพัง

4.2 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเทือกเขาบรรทัด แปลงที่ 2 ตอนที่ 1 อยู่ในท้องที่ดังนี้

1) บ้านหินจอก อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลลิพัง

2) บ้านทุ่งยาว อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งยาว

3) บ้านแหลมสอม อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลแหลมสอม

5. อำเภอสีเกา

5.1 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าสายควนหละ และป่าเขาหวาง อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ท้องที่บ้านห้วยต้อ บ้านผมเด็น บ้านฉางกลาง ตำบลไม้ฝาด

5.2 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเลนคลองไหโละ ป่าเลนคลองปอ และป่าเลนคลองหละ อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ท้องที่บ้านปากเมง บ้านฉางกลาง ตำบลไม้ฝาด

5.3 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าสายคลองร่มเมือง ป่าสายควน และป่าเกาะอ้ายกลิ้ง อยู่ในท้องที่ 1) บ้านสายควน บ้านไสต้นวา อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเขาไม้แก้ว 2) บ้านควนเห็นแล อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลไม้ฝาด 3) บ้านกะลาเส อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลกะลาเส 4) บ้านไร่ออก อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ่อหิน

5.4 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าไผ่-ป่าแก อยู่ในเขตพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาประ-บางคราม อยู่ในท้องที่บ้านห้วยรากไม้ บ้านพุดเตย อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลกะลาเส

5.5 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าสายเขาหวาง อยู่ในท้องที่บ้านกลิ้งกลอง บ้านนาเมืองเพชร บ้านไสพลู อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลนาเมืองเพชร

6. อำเภอย่านตาขาว

6.1 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเทือกเขาบรรทัด แปลงที่ 2 ตอนที่ 1 อยู่ในเขตพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด ท้องที่ 1) บ้านโพรงจระเข้ บ้านโคกทราย อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลโพรงจระเข้ 2) บ้านนาชุมเห็ด บ้านลำพิกุล อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลนาชุมเห็ด

7. อำเภอวังวิเศษ

7.1 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าไผ่-ป่าแก อยู่ในเขตพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาประ-บางคราม อยู่ในท้องที่บ้านโนนปง บ้านร้อยชั้นพันวัง บ้านทุ่งวัวดวน และอยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อยู่ในท้องที่บ้านควนไฉน อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลอ่าวตง

7.2 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าสายคลองร่มเมือง ป่าสายควน และป่าเกาะอ้ายกลิ้ง อยู่ในท้องที่บ้านวังมะปราง บ้านช่องลม อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลวังมะปราง

7.3 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าคลองซี – ทอนแจ อยู่ในท้องที่บ้านอ่าวกลาง อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลวังมะปรางเหนือ

8. อำเภอนาโยง

8.1 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเทือกเขาบรรทัด แปลงที่ 1 ตอนที่ 1 อยู่ในเขตพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด อยู่ในท้องที่บ้านเมฆ บ้านคลองลำปริง บ้านละมอ อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลละมอ

8.2 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเทือกเขาบรรทัด แปลงที่ 2 ตอนที่ 1 อยู่ในเขตพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด อยู่ในท้องที่บ้านไสขนุน บ้านไสปราบ บ้านห้วยลึก บ้านห้วยว้าว อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลช่อง

9. อำเภอรัษฎา

ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเทือกเขาบรรทัด แปลงที่ 1 ตอนที่ 3 อยู่ในเขตพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด อยู่ในท้องที่ 1) บ้านหนองบัว อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองบัว 2) บ้านเขาไพร อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเขาไพร 3) บ้านหนองปรือ อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปรือ

10. อำเภอลำปาง

ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าควนบ้านหวี อยู่ในท้องที่ 1) บ้านบ้านหวี อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านหวี 2) บ้านหินคอกควาย อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านนา

ปัญหาที่ดินทำกินของราษฎรในเขตพื้นที่ป่าไม้

ปัญหาที่เกี่ยวกับที่ดินทำกินในเขตพื้นที่ป่าไม้ เนื่องจากราษฎรในชุมชนที่มีที่ตั้งใกล้เคียงหรืออยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ มีการเรียกร้องสิทธิในที่ดินทำกิน และปรากฏว่าราษฎรดังกล่าว ถูกเจ้าหน้าที่ตรวจยึดจับกุมหรือถอนผลอาสิน และฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่ง ทำให้กลุ่มราษฎรได้เปลี่ยนแนวทางการต่อสู้สิทธิในที่ดินกับทางราชการ โดยการเข้าสู่กระบวนการโหนดชุมชน ซึ่งเป็นนโยบายการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินในเขตพื้นที่ป่าไม้ของรัฐบาล เมื่อประมาณ 5 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ จังหวัดตรัง มีพื้นที่ป่าไม้ที่ราษฎรมีการเรียกร้องสิทธิที่ดินหลายพื้นที่ โดยพื้นที่ป่าไม้ที่มีปัญหากับราษฎรในลักษณะดังกล่าว มีจำนวน 3 พื้นที่ ดังนี้

1. อุทยานแห่งชาติเขาปู่ – เขาย่า ท้องที่อำเภอเมืองตรัง อำเภอนาโยง อำเภอห้วยยอด อำเภอรัษฎา
2. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด ท้องที่อำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว อำเภอนาโยง
3. อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ท้องที่อำเภอกันตัง

สถานการณ์ปัจจุบัน ราษฎรกลุ่มผู้เรียกร้องสิทธิในที่ดิน ได้ยึดแนวทางการต่อสู้เรียกร้องสิทธิเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้เรียกร้องสิทธิตามนโยบายโหนดชุมชนของรัฐบาล (กลุ่มโหนดชุมชนเดิม หรือกลุ่มสิทธิชุมชน) และกลุ่มผู้เรียกร้องสิทธิตามมติของชุมชน (กลุ่มองค์กรชุมชนรักเทือกเขาบรรทัด)

พื้นที่ที่มีปัญหาที่ดินทำกินของราษฎรในเขตพื้นที่ป่าไม้ในท้องที่จังหวัดตรัง ที่มีการเรียกร้องสิทธิในที่ดินและมีสถานการณ์ความเคลื่อนไหวในการบุกรุกทำลายป่าค่อนข้างสูง ได้แก่

1. ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด
  - ท้องที่บ้านตระ หมู่ที่ 2 ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน และท้องที่บ้านนาชุมเห็ด และบ้านลำพิกุล หมู่ที่ 2,4,8 ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
2. ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาปู่ – เขาย่า
  - ท้องที่บ้านทับเขือ หมู่ที่ 1 ตำบลช่อง อำเภอนาโยง และท้องที่บ้านน้ำผุด, บ้านเขาหลัก หมู่ที่ 6,7 ตำบลน้ำผุด อำเภอเมืองตรัง ท้องที่บ้านปากแจ่ม หมู่ที่ 2 ตำบลปากแจ่ม อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
3. ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม
  - ท้องที่บ้านบางสัก หมู่ที่ 2 ตำบลบางสัก บ้านบ่อน้ำร้อน หมู่ที่ 6 ตำบลบ่อน้ำร้อน อำเภอกันตัง และท้องที่บ้านไม้ฝาด หมู่ที่ 2 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
4. ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาประ – บางคราม
  - ท้องที่บ้านอ่าวตง บ้านทุ่งวัวดวน หมู่ที่ 11,15 ตำบลอ่าวตง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

รัฐบาลโดยสำนักงานโฉนดชุมชน สำนักนายกรัฐมนตรี ได้อนุมัติพื้นที่โฉนดชุมชนในท้องที่จังหวัดตรัง จำนวน 6 พื้นที่ และอยู่ระหว่างการดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย โดยพื้นที่โฉนดชุมชนในท้องที่จังหวัดตรังดังกล่าว อยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ ดังนี้

1. ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาปู่ – เขาย่า 3 พื้นที่ คือ บ้านทับเขือ ตำบลช่อง อำเภอนาโยง บ้านไร่เหนือ ตำบลในเตา อำเภอห้วยยอด และบ้านน้ำปลิว ตำบลหนองปรือ อำเภอรัษฎา
2. ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด 2 พื้นที่ คือ บ้านตระ ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน และบ้านลำพิกุล ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว
3. ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม 1 พื้นที่ คือ บ้านเกาะมุกด์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง

แผนการจัดตั้งมวลชนอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ท้องที่จังหวัดตรัง

ด้วยพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ที่อยู่ในท้องที่ทุกอำเภอ โดยมีพื้นที่ป่าไม้ที่จัดเป็นกลุ่มป่ามีอยู่จำนวน 8 ผืนป่า ประกอบด้วย

1. กลุ่มป่าเทือกเขาบรรทัด พื้นที่ 1 ครอบคลุมเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด ในท้องที่ดังนี้
  - 1.1 อำเภอปะเหลียน ตำบลปะเหลียน ตำบลลิพัง
  - 1.2 อำเภอย่านตาขาว ตำบลโพรงจระเข้ ตำบลนาชุมเห็ด
  - 1.3 อำเภอนาโยง ตำบลช่อง
2. กลุ่มป่าเทือกเขาบรรทัด พื้นที่ 2 ครอบคลุมอุทยานแห่งชาติเขาปู่ - เขาย่า ในท้องที่ดังนี้
  - 2.1 อำเภอนาโยง ตำบลละมอ ตำบลช่อง
  - 2.2 อำเภอเมืองตรัง ตำบลน้ำผุด
  - 2.3 อำเภอห้วยยอด ตำบลปากแจ่ม ตำบลเขาปูน ตำบลท่าจีว ตำบลในเดา
3. กลุ่มป่าเทือกเขาบรรทัด พื้นที่ 3 ครอบคลุมอุทยานแห่งชาติเขาปู่ - เขาย่า ในท้องที่ดังนี้
  - อำเภอรัษฎา ตำบลหนองปรือ ตำบลหนองบัว ตำบลเขาไพร
4. กลุ่มป่าเขารังสาด ป่าทะเลสองห้อง และป่าพยอมพอก ครอบคลุมในท้องที่ดังนี้
  - อำเภอห้วยยอด ตำบลบางดี ตำบลวังคีรี ตำบลบางกุ่ม
5. กลุ่มป่าสายคลองร่มเมือง ป่าสายควน และป่าเกาะอ้ายกลิ้ง ครอบคลุมในท้องที่ดังนี้
  - 5.1 อำเภอวังวิเศษ ตำบลวังมะปราง ตำบลเขาวิเศษ
  - 5.2 อำเภอสิเกา ตำบลเขาไม้แก้ว
6. กลุ่มป่าไผ่ ป่าแก่ ครอบคลุมในท้องที่ดังนี้
  - 6.1 อำเภอวังวิเศษ ตำบลอ่าวตง
  - 6.2 อำเภอสิเกา ตำบลกะลาเส
7. กลุ่มป่าสายควนหละ และป่าเขาหวาง
  - อำเภอสิเกา ตำบลไม้ฝาด
8. กลุ่มป่าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม
  - อำเภอกันตัง ตำบลบางสัก ตำบลบ่อน้ำร้อน ตำบลคลองลู ตำบลโคกยาง

ดังนั้นจังหวัดตรังจึงแผนการดำเนินงานจัดตั้งมวชนอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่จังหวัด
ตรังที่คาดว่าจะสามารถดำเนินการจัดตั้งกลุ่มมวชนได้ มีดังต่อไปนี้

1. พื้นที่กลุ่มป่าเทือกเขาบรรทัด พื้นที่ 1
2. พื้นที่กลุ่มป่าเทือกเขาบรรทัด พื้นที่ 2

3. พื้นที่กลุ่มป่าสายคลองร่มเมือง ป่าสายควน และป่าเกาะอ้ายกลิ้ง
4. พื้นที่กลุ่มป่าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม

มาตรการและแนวทางการดำเนินงานป้องกันและอนุรักษ์พื้นที่พุทธรักษาป่าไม้ของจังหวัดตรัง

1. จังหวัด จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ โดยการบูรณาการการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามฯ และฟื้นฟูพื้นที่ป่าในทุกอำเภอและพื้นที่ป่าของจังหวัด ภายใต้การควบคุม กำกับกับการปฏิบัติของผู้ว่าราชการจังหวัดตรังในฐานะประธานอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด (คปป.จ.)

2. จังหวัด จัดประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด (คปป.จ.) เพื่อรับทราบสถานการณ์ป่าไม้และผลการปฏิบัติของหน่วยรับผิดชอบ พร้อมกำหนด มาตรการและแนวทางปฏิบัติ และพิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางด้านคดี และที่เกี่ยวข้อง

3. จังหวัด แต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของราษฎร กลุ่มองค์กรชุมชนรักเพื่อเอกเขาบรทัด และเครือข่ายปฏิรูปที่ดินเพื่อเอกเขาบรทัด ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรทัด และอุทยานแห่งชาติเขาปู่ – เขาย่า

4. หน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดตรังผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการดูแลป้องกันรักษาป่าในเขตพื้นที่ควบคุม ได้มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันรักษาป่าตามแผนการปฏิบัติงานปกติประจำปีงบประมาณของหน่วยงาน และได้มีการประสานการปฏิบัติกับจังหวัด เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ทหาร และตำรวจ อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

5. จังหวัด กำหนดมาตรการในการดูแลป้องกันรักษาป่าให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

5.1 ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบพื้นที่ป่าหมั่นตรวจสอบติดตามเฝ้าระวังมิให้บุคคลใดเข้าไปยึดถือครอบครอง ปลูกยางพาราหรือทำประโยชน์อื่นใดในพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกทำลายดังกล่าว และให้ดำเนินการปลูกป่าทดแทน เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ป่าบริเวณดังกล่าวต่อไป

5.2 ให้นำหน่วยงานประสานงานอำเภอท้องที่ และพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดี เพื่อดำเนินการแสวงหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ อย่างรอบคอบรัดกุม เพื่อให้การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพ และสามารถลงโทษผู้กระทำผิดได้อย่างเด็ดขาด

6. หน่วยงานผู้รับผิดชอบพื้นที่ป่ามีการดำเนินการตามมาตรการทางกฎหมายในการรื้อถอนทำลายสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกและมีการปลูกป่าทดแทน พร้อมกับแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ให้รับผิดชอบประจำแปลงบุกรุก

7. จังหวัด รับเรื่องรางวัลร้องเรียน/ร้องทุกข์ ในกรณีการแจ้งเบาะแสการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีมอบ ทสจ. ให้ประสานแจ้งหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตรวจสอบ ตรวจยึด จับกุม และแก้ไขปัญหาค่าการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

8. จังหวัด จัดหน่วยบริการประชาชนตามโครงการ “หน่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน” โดยมีการมอบหมายภารกิจด้านการป้องกันดูแลรักษาป่าให้กับผู้นำท้องที่ และรับทราบปัญหาป่าไม้ในระดับพื้นที่ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดเป็นประจำทุกเดือน

9. จังหวัด จัดทำโครงการปลูกป่าเนื่องในโอกาสสำคัญของชาติ เพื่อสร้างจิตสำนึกและจิตอาสาและเป็นแบบอย่างในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้กับหน่วยงานและราษฎร และเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้กับจังหวัด ทดแทนพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกตามนโยบายของรัฐบาลต่อไป

.....

ข้อมูล สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตรัง , 12 มิถุนายน 2557

ข้อสังเกตจากเอกสาร

1. เครือข่ายป่ารักเทือกเขาบรรทัด จำนวนพื้นที่ป่าที่มีการบุกรุกยังไม่ได้จำแนกว่า ป่าไม้ดั้งเดิมหรือหรือพื้นที่ปลูกยางพารา
2. กลุ่มรักษ์ป่าต้นน้ำตรัง ตั้งข้อสังเกตในการเลี้ยงช้างในพื้นที่ป่า เพราะบางครั้งมีการนำไม้ออกจากป่า
3. นายเดาะหาด ทะเลเล็ก ตั้งข้อสังเกตว่า ข้อมูลการดูแลพื้นที่ป่าของประชาชนยังไม่ปรากฏในเอกสารและความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับชุมชน

4. นายแคล้ว นวนเศษ ตำบลน้ำผุด การทำแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์กับพื้นที่ทำกินของประชาชนในพื้นที่
5. นายสาโรจน์ ขำณรงค์ ตั้งข้อสังเกตว่า พื้นที่ป่าเขาสว่าง ไม่มีในเอกสาร
6. ให้เพิ่มเติมข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน โดยใช้ข้อมูลจากส่วนราชการและสอบถามจากพื้นที่จริง (ข้อ 3.2)

สมีชชาสุขภาพจังหวัดตรังครั้งที่ 2 พ.ศ. 2557

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2557

มติ 2.1 สุขภาวะคนตรังยั่งยืนด้วยการดูแลป่าต้นน้ำ

ได้พิจารณาเอกสาร 2.1 สุขภาวะคนตรังยั่งยืนด้วยการดูแลป่าต้นน้ำ

รับทราบว่ จังหวัดตรังมียุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดตรัง พ.ศ. 2548 - 2551 ประเด็นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมกับชุมชน/พื้นที่และมีความยั่งยืนในอนาคต มีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ โดยเน้นให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดี การปลูกป่า ลดคลลที่เกี่ยวกับการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าต้นน้ำทั้งระบบ ซึ่งครอบคลุมถึงแม่น้ำ ลำคลอง ลำห้วยสาขา บึง สนับสนุนการจัดการขยะแบบบูรณาการและเป็นระบบและมีแนวทางในการบริหารจัดการความขัดแย้ง เรื่อง สิทธิในที่ดินระหว่างรัฐกับราษฎรตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีการสำรวจการถือครองพื้นที่ ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ซึ่งได้ดำเนินการเกือบครบถ้วนแล้ว และมีการสำรวจเอกสารสิทธิทางที่ดินให้กับราษฎรที่มีพื้นที่อยู่ในเขตพื้นที่ป่า ได้ประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายในการตรวจสอบพิสูจน์ที่ดิน

รับทราบว่ ประชาชนในพื้นที่เรียกร้องสิทธิในที่ดินโดยการอ้างว่ามีกรอยู่กินมาก่อนประกาศเขตป่าไม้ ได้แก่ หมู่บ้าน โฉนดชุมชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดให้มีโฉนดชุมชน พ.ศ. 2553 ในพื้นที่เทือกเขาบรรทัดจำนวน 7 ชุมชน และพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม จำนวน 7 ชุมชน รวม 14 ชุมชนโดยมีเครือข่ายปฏิรูปที่ดินเทือกเขาบรรทัด และองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นผู้ประสานงานในการดำเนินการ และประชาชนในพื้นที่ อำเภอเมืองตรัง อำเภอนาโยง อำเภอห้วยยอด อำเภอรัญญา อำเภอปะเหลียน อำเภอข่านตาขาว อำเภอกันตัง อำเภอสิเกา ร่วมจัดตั้งเครือข่ายภาคประชาชนในการเรียกร้องสิทธิที่ดินทำกินตามรัฐธรรมนูญฯกับทางราชการอย่างต่อเนื่องในหลายหมู่บ้าน และกรณีพื้นที่ขัดแย้งเรื่องแนวเขตพื้นที่อุทยานฯ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า กับพื้นที่ทำกินที่อยู่อาศัยดั้งเดิมของราษฎร ในนาม “องค์กรชุมชนรักเทือกเขาบรรทัด “ ได้มีการประสานงานกับทางกระทรวงมหาดไทยผ่านทางนายอำเภอท้องที่และผู้ว่าราชการจังหวัด มาโดยลำดับตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ขณะนี้อยู่ระหว่างรอนโยบายและคำสั่งจากรัฐบาล

ชื่นชมการมีส่วนร่วมระหว่างส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ในท้องที่จังหวัดตรัง ที่มีการดำเนินการต่อเนื่อง โดยองค์กรชุมชน หมู่บ้าน หน่วยราชการและองค์กรภาคีประชาคมท้องถิ่นตรัง ได้ร่วมกันฟื้นฟูดูแลป่าต้นน้ำอย่างเป็นรูปธรรม ในพื้นที่เทือกเขาบรรทัดและอื่นๆ ได้แก่ บ้านหนองศรีจันทร์ บ้านหน้าเขา

ตำบลหนองบัว, บ้านเขาหลัก ตำบลน้ำผุด, บ้านหมอก บ้านทุ่งส้มป่อย ตำบลละมอ, บ้านควนหิน บ้านน้ำตก สายรุ้ง ตำบลนาชุมเห็ด, บ้านลำแกลง ตำบลปะเหลียน, บ้านทุ่งทวย ตำบลนาเมืองเพชร, บ้านบาตูปูเต๊ะ ตำบลเกาะลิบง เป็นต้น มีการจัดกลุ่มราษฎรอาสาพิทักษ์ป่า มีกลุ่มรักป่าต้นน้ำ ร่วมกันจัดกิจกรรม เดินแนวเขตปลูกไม้พันธุ์ท้องถิ่นแซมเสริม การจัดทำฝายขนาดเล็ก การปลูกหญ้าแฝกป้องกันการพังทลายของหน้าดิน รวมถึงการรณรงค์ขอประชาชนต้นน้ำและการจัดกิจกรรมเยาวชนเรียนรู้รักษ์สิ่งแวดล้อม มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2535 และได้รับการสนับสนุนอย่างชัดเจนมากขึ้น ในช่วงประมาณปี 2543 จากโครงการหมู่บ้านสีเขียวรักษ์ป่ารักษ์น้ำ ของสำนักงานป่าไม้จังหวัดตรัง ส่งผลให้จังหวัดตรังมีกระบวนการชุมชนร่วมรักษาป่าต้นน้ำที่ชัดเจนสามารถรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ของระบบนิเวศนับหมื่นไร่

ตระหนักว่า พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เอกเขียบรรทัดและเกาะต่างๆ ของจังหวัดตรัง เป็นแหล่งทรัพยากรที่เชื่อมโยงกับระบบนิเวศจากภูผาสู่ทะเลตรัง อันมีคุณค่ายิ่ง ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ แหล่งอาหาร และยาสมุนไพรต่างๆ ถิ่นที่อยู่อาศัยของชุมชนและภูมินิเวศแห่งทัศนียภาพเชิงการท่องเที่ยวอันล้ำค่า ซึ่งจะต้องมีการดูแลรักษาไว้เป็นทุนทางสังคมของแผ่นดินนี้ไปชั่วลูกชั่วหลาน จึงเห็นควรให้มีแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลฟื้นฟูป่าต้นน้ำในพื้นที่จังหวัดตรังให้คงสภาพความสมบูรณ์และยั่งยืนดังต่อไปนี้

จึงมีมติดังต่อไปนี้

1. ขอให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตรัง ร่วมกับทางอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดตรัง อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สภาก่อตั้งชุมชนตำบล เป็นต้น จัดเวทีประชาคมชุมชนคนรักป่าต้นน้ำอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง ต่อพื้นที่ เพื่อติดตามให้กำลังใจ และสนับสนุนข้อมูลข่าวสารด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แก่ชุมชนหมู่บ้านเขตพื้นที่ป่าต้นน้ำ
2. ขอให้ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตรัง และองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง ร่วมกับจังหวัดตรัง จัดอบรมฟื้นฟูราษฎรอาสาพิทักษ์ป่า (รสทป.) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบนิเวศป่าต้นน้ำและการอนุรักษ์ การป้องกันพิบัติภัยและกระบวนการชุมชนอนุรักษ์ป่าแบบมีส่วนร่วมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
3. ขอให้จังหวัดตรัง โดยผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง เป็นเจ้าภาพหลักร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เดินสำรวจพื้นที่แนวเขตการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้มีความชัดเจน แยกป่าสมบูรณ์ แยกพื้นที่ทำกินและที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน และป่าชุมชน และจัดสนับสนุนการสร้างเขตป่ากันชนขึ้นอย่างเป็นทางการอย่างน้อย 2 พื้นที่ป่าต้นน้ำ ต่อปี โดยให้มีการรับรองพื้นที่โดยตัวแทนจากภาค

ส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคราชการ ภาคท้องถิ่นและภาคประชาชน และมีการสร้างกติการ่วมในการจัดการป่าต้นน้ำอย่างจริงจังและยั่งยืน

4. ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อนุรักษ์ป่าต้นน้ำประสานงานประชาคมท้องถิ่น หมู่บ้าน และสภาองค์กรชุมชนตำบลและหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยออกเป็นข้อบัญญัติในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และบรรจุกิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชุมชนร่วมดูแลป่าต้นน้ำ ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
5. ขอให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตรัง จัดทำฐานข้อมูลสถานการณ์ป่าต้นน้ำจังหวัดตรัง โดยมีวาระ 3 ปี/ครั้ง ทั้งนี้ให้เริ่มต้นในปี พ.ศ.2558 โดยให้มีภาคส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชนและสภาองค์กรชุมชนตำบลเข้าไปมีส่วนร่วม เพื่อให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น
6. ขอให้สมาชิกสภาสุขภาพจังหวัดตรังและประชาคมท้องถิ่นตรังร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่าย ติดตามสนับสนุนการขับเคลื่อนมติสมาชิกสุขภาพในพื้นที่ปฏิบัติการและรายงานความก้าวหน้าต่อประชาคมตรังและสาธารณะ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้งภายในเดือนตุลาคมของทุกปี